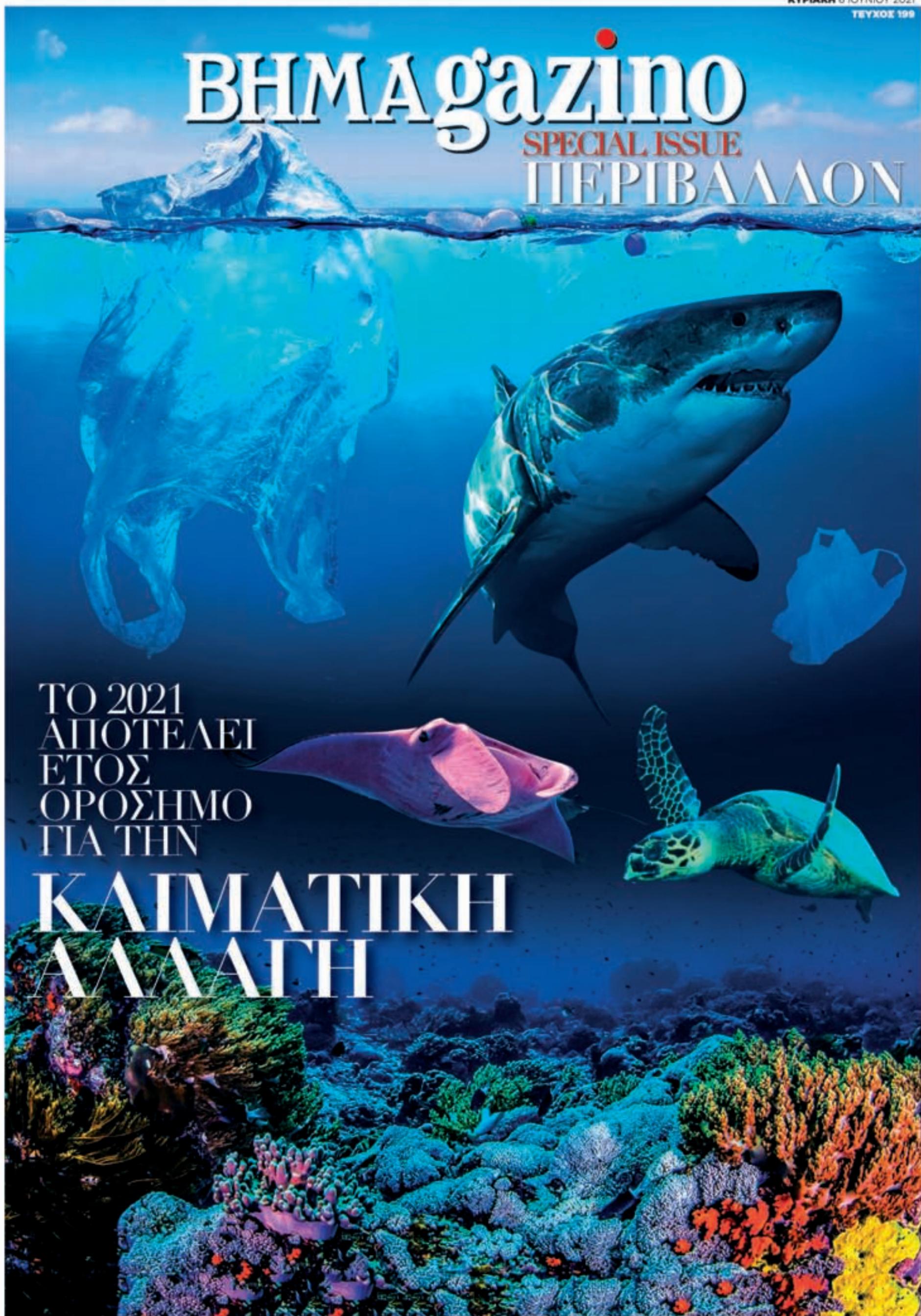

ΒΗΜΑ *Magazino*

SPECIAL ISSUE

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

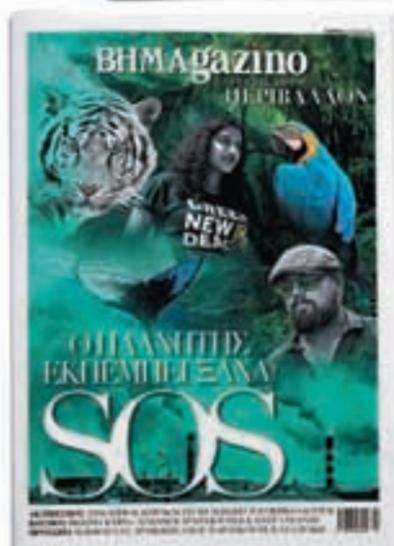
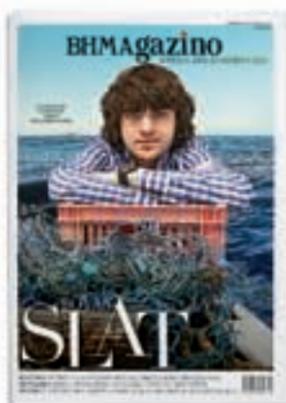

ΤΟ 2021
ΑΠΟΤΕΛΕΙ
ΕΤΟΣ
ΟΡΟΣΗΜΟ
ΓΙΑ ΤΗΝ

ΚΑΙΜΑΤΙΚΗ ΑΜΑΡΤΗ

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΥΠΕΙΘΟΝΟΜΙΚΗ ΚΡΙΣΗ, ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΩΝ ΔΑΣΩΝ, Η ΔΙΑΣΩΣΗ ΤΟΥ ΛΕΥΚΟΥ ΚΑΡΧΑΡΙΑ, Η ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ, Η ΚΥΚΛΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ, Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΩΝ, ΟΙ «ΠΡΑΣΙΝΕΣ» ΛΥΣΕΙΣ ΚΑΙ ΤΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΔΙΣΙΟΔΟΣΙΑΣ ΣΤΗ ΜΕΤΑ COVID-19 ΕΠΟΧΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- 04 Εβδομάδα
- 06 Η ώρα των αποφάσεων
- 08 Μπιλ Γκέιτς
- 12 Γεράνεια Ορν
- 14 Γιώργος Κρεμλής
- 16 Γκρέτα Τούνμπεργκ
- 18 Η Ναυτιλία τον 21ο αιώνα
- 22 Οδυσσέας Λάμπρου
- 24 Λευκός καρχαρίας
- 28 «Πράσινη» μόδα
- 32 Νερό, πηγή ζωής
- 34 Αυτοκίνηση & περιβάλλον
- 42 Ανακύκλωση συσκευών
- 44 Αλεξάνδρα Κεχαγιόγλου
- 46 Φοίβη Κουντούρη
- 48 SOS από την άγρια φύση
- 50 Οικολογική φιλοξενία
- 56 Eco-friendly superyachts
- 62 Αναλένα Μπέρμποκ
- 64 Το τέλος των δασών
- 66 Ο δάσκαλός μου, το χταπόδι

Editorial

ΤΟ «BHMAGAZINO-SPECIAL ISSUE ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ» ΕΙΝΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΜΟΝΑΔΙΚΟ

Διανύουμε μια κρίσιμη χρονιά, καθώς ο πλανήτης μας εκπέμπει SOS, ιδιαίτερα τη μετά COVID-19 εποχή.

Αυτό εδώ είναι το τρίτο BHMAGAZINO-Special Issue αφιερωμένο αποκλειστικά στο Περιβάλλον. Το 2021 είναι μια χρονιά-ορόσημο για την Κλιματική Αλλαγή. Δεν θα μπορούσαμε λοιπόν παρά να ασχοληθούμε με το Περιβάλλον, το οποίο εκπέμπει SOS. Ιδιαίτερα τη μετά COVID-19 εποχή. Ασχοληθήκαμε πολλές ημέρες για να «ζωγραφίσουμε» το συγκεκριμένο εξώφυλλο σε υπέροχες αποχρώσεις του μπλε με τα «στοιχεία» που πρέπει να μας αφυπνίσουν αλλά και με μικρές νότες αισιοδοξίας. Η ρύπανση των θαλασσών που όσο περνάει ο χρόνος γίνεται μεγαλύτερη, τα επικίνδυνα για το περιβάλλον πλαστικά αλλά και οι άγνωστες προσπάθειες των επιστημόνων να διασώσουν τον λευκό καρχαρία, αυτόν τον θηρευτή των ωκεανών, ένα σύμβολο δύναμης που όμως η Διεθνής Ένωση Προστασίας της Φύσης έχει κατατάξει στα τρωτά, ευάλωτα είδη. Ξεναγηθείτε μέσα από τις σελίδες του BHMAGAZINO στον επικίνδυνο αλλά και «γοητευτικό» κόσμο του λευκού καρχαρία και μάθετε πράγματα που δεν ξέρατε για αυτόν. Δεν είναι καθόλου τυχαίο το ρεπορτάζ μας. Στο BHMAGAZINO-Περιβάλλον φιλοξενούνται εξαιρετικά ρεπορτάζ για την κλιματική, οικολογική και υγειονομική κρίση, το τέλος των δασών, την κυκλική οικονομία, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τους μεγαλοεπιχειρηματίες όπως ο Μπιλ Γκέιτς που, ευαισθητοποιημένοι στα θέματα περιβάλλοντος, έγραψαν ως και βιβλία για τους τρόπους μέσα από τους οποίους μπορούμε να αποφύγουμε την απόλυτη καταστροφή. Οι προσπάθειες να μη διψάσουμε στο μέλλον έτσι όπως «παρακολουθεί» τα αποθέματα του νερού στον πλανήτη η NASA. Οι «πράσινες λύσεις», η χελώνα που «κυκλοφορεί» στους ωκεανούς, ένα από τα πιο αγαπημένα πλάσματα στον πλανήτη, ένα υπέροχο eco-friendly yacht να ταξιδεύει πάνω στα τρκουάζ νερά, είναι εικόνες μοναδικές που χαρίζουν μικρές νότες αισιοδοξίας. Είναι πολλά όμως αυτά που πρέπει να γίνουν ακόμα...

Μαργαρίτα Σφέτσα
Διευθύντρια BHMAGAZINO
msfetsa@alteregomedia.org

ΤΟ ΒΗΜΑ

ΕΚΔΟΤΗΣ
ΑΛΤΕΡ ΕΓΚΟ ΜΜΕ ΑΕ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΑΝΤΩΝΗΣ Β. ΚΑΡΑΚΟΥΣΗΣ

BHMAGAZINO

Εβδομαδιαίο περιοδικό που κυκλοφορεί κάθε Κυριακή με ΤΟ ΒΗΜΑ www.vimagazino.gr, e-mail: vimagazino@tovima.gr

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΦΕΤΣΑ CREATIVE ART DIRECTOR Γιάννης Κούρτης ART DIRECTOR Τάσος Φαρμάκης
ASSISTANT ART DIRECTOR Εφη Κουτρουμάνη ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΥΛΗΣ Κατερίνα Κολιού ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ Μαριλένα Αστραπέλλου, Ερη Βαρδάκη,
Κοσμάς Βίβος, Γιάννης Ζουμπούλακης, Λάμπρος Καραγεώργος, Μάρκος Καρασαρίνης, Αντώνης Καρπετόπουλος, Νηάνα Καρτσαγκούλη, Αλέξανδρος Καψύλης,
Βαγγέλης Κούσης, Τάσος Μαντικίδης, Νατάσα Μπαστέα, Γιώργος Νάστος, Άρης Ραβανός, Μιχάλης Ροδόπουλος, Σάρα Σιαμπλή, Λευτέρης Τρίγκας
GRAPHICS Μάκης Θεοφιλόπουλος PHOTO EDITOR Ευτυχία Κυδωνάκη

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ Πέννυ Λάγκα Τηλ. 210-7547.059 plagka@alteregomedia.org ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ Λίλη Ξενάκη
Τηλ. 210-7547.063 ixenaki@alteregomedia.org ΥΠΟΔΟΧΗ ΔΙΑΦΗΜΙΣΗΣ Χριστίνα Βατού Τηλ. 210-7547.054 chvatou@alteregomedia.org

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟ ΤΟΥ BILL GATES

Ο διάσημος κροίσος εξηγεί στο βιβλίο του «Πώς να αποφύγουμε μια κλιματική καταστροφή: Οι λύσεις που έχουμε και οι καινοτομίες που χρειαζόμαστε» τι χρειάζεται να κάνουμε για ένα πιο φωτεινό (και πιο πράσινο) μέλλον.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΙΩΡΓΙΟ ΝΑΣΤΟ

Το τελευταίο διάστημα το όνομα Μπιλ Γκέιτς έχει συνδεθεί με δραστηριότητες που δύσκολα θα χαρακτηρίζονταν επαγγελματικής φύσεως: εξωσυζυγικές περιπέτειες, ακριβά διαζύγια, ενδεχόμενα σεξουαλικά σκάνδαλα. Πριν από λίγους μήνες, ωστόσο, ο διάσημος αμερικανός entrepreneur και ένας από τους πλουσι-

ότερους ανθρώπους στον κόσμο κυκλοφόρησε ένα επίκαιρο βιβλίο με τον εύγλωττο τίτλο: «Πώς να αποφύγουμε μια κλιματική καταστροφή: Οι λύσεις που έχουμε και οι καινοτομίες που χρειαζόμαστε». Το πόνημά του παρουσιάστηκε μάλιστα πολύ πρόσφατα στα ελληνικά από τις εκδόσεις Πατάκη. Ο Γκέιτς έχει αφιερωθεί εδώ και αρκετά χρόνια στη μελέτη των αιτι-

● Η παρουσίαση της Mission Innovation από τους παγκόσμιους ηγέτες στη διάσκεψη του ΟΗΕ για το κλίμα στο Παρίσι, το 2015. Ο Μπιλ Γκέιτς διακρίνεται μεταξύ του Τζάσπιν Τριντό και του Μπαράκ Ομπάμα.

ών και των συνεπειών της κλιματικής κρίσης και συνομπεί σε καθημερινή βάση με ειδικούς από τομείς της φυσικής, της χημείας, της βιολογίας, της μηχανικής, της πολιτικής επιστήμης και της οικονομίας, αναζητώντας τρόπους για να αποφευχθεί στο μέλλον μια ενδεχόμενη ολική περιβαλλοντική καταστροφή. Στο βιβλίο του εξηγεί γιατί η ανθρωπότητα οφείλει να θέσει ως βασικό στόχο της το ουδέτερο ισοζύγιο άνθρακα και αναπτύσσει διεξοδικά τα βήματα που μπορούν να μας οδηγήσουν στην επίτευξη αυτού του στόχου. Οι περίπου 400 σελίδες αυτής της μελέτης διαβάζονται σχεδόν απνευστί. Ο (συν)ιδρυτής της Microsoft

σε πείθει με τα επιχειρήματά του και περιγράφει ξεκάθαρα και με ειλικρίνεια τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουμε. Όταν, για παράδειγμα, παραθέτει τους λόγους για τους οποίους είναι επιτακτική ανάγκη να μειώσουμε τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου είναι πολύ σαφής σχετικά με το τι γνωρίζουμε (και τι όχι) για το πώς η άνοδος της θερμοκρασίας θα επηρεάσει τους ανθρώπους σε όλον τον πλανήτη. Ως κάποιος που έχει δημιουργήσει μια τεράστια περιουσία χάρη στην καινοτομία, γνωρίζει καλά πώς μπορούν να υλοποιηθούν νέες ιδέες και παρουσιάζει με νηφαλιότητα τους τομείς όπου η τεχνολογία συμβάλλει ήδη στη μείωση των εκπομπών αε-

● Ο Μπιλ Γκέιτς ευτυχής κατά την επίσκεψή του σε αποθήκη λιπασμάτων στο Νταρ Ες Σαλάμ της Τανζανίας, το 2018.

«
Ο Μπιλ Γκέιτς υποστηρίζει πως, εκτός απροόπτου, σε λίγα χρόνια θα μπορούμε να έχουμε στο πιάτο μας κρέας που θα έχει αναπτυχθεί στο εργαστήριο και θα το λέμε “κυτταρικό κρέας”, “συνθετικό κρέας” ή “καθαρό κρέας”
»

ρίων του θερμοκηπίου, το πού και το πώς μπορεί να λειτουργήσει πιο αποτελεσματικά και πού χρειαζόμαστε εμπνευσμένες ανακαλύψεις. Όπως λέει και ο ίδιος, κάθε σχέδιο για την επίτευξη ενός στόχου πρέπει να ξεκινά με μια ρεαλιστική αξιολόγηση των εμποδίων που παρεμβάλλονται. Η αποτυχία είναι μέρος του παιχνιδιού όταν εμπλέκονται σε τεχνολογίες αιχμής. Σημασία έχει να μαθαίνεις από την αποτυχία και να ενσωματώνεις τα μαθήματα στο επόμενο εγχείρημα.

Πυρηνική σύντηξη και «κυτταρικό κρέας»

Ένα πολύ ενδιαφέρον κεφάλαιο του βιβλίου του ο Μπιλ Γκέιτς το αφιερώνει στην ηλεκτρική ενέργεια,

η παραγωγή της οποίας ευθύνεται για το 27% των 51 δισεκατομμυρίων τόνων αερίων του θερμοκηπίου που εκλύονται κάθε χρόνο στην ατμόσφαιρα της Γης. Μας λέει λοιπόν εκεί ότι δεν έχουν όλες οι χώρες τις καιρικές συνθήκες ή τους πόρους που θα τους επέτρεπαν να επενδύσουν σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, ειδικά εφόσον αυτές οι πηγές είναι μεταβλητές, σε αντίθεση με την ανάγκη μας για ρεύμα που είναι διαρκής. Ο ίδιος φαίνεται να προσπαθεί να απενοχοποιήσει την ιδέα της χρήσης πυρηνικής ενέργειας, καθώς πρόκειται για τη μοναδική ενεργειακή πηγή μηδενικού άνθρακα που παρέχει αξιόπιστα ενέργεια νύχτα και μέρα και έχει αποδειχθεί ότι

λειτουργεί σε μεγάλη κλίμακα. Μέχρι τώρα έχουμε εκμεταλλευτεί τη διαδικασία της πυρηνικής σχάσης παράγοντας ενέργεια από τη διάσπαση των ατόμων και αντιμετωπίζουμε τα εξής προβλήματα: Η κατασκευή πυρηνικών εργοστασίων παραμένει πολύ ακριβή. Τα ανθρώπινα λάθη μπορούν να οδηγήσουν σε ατυχήματα με μακροχρόνιες επιπτώσεις. Η καύση υγρού, το ουράνιο δηλαδή, μπορεί να χρησιμοποιηθεί σε οπτικά συστήματα. Τα πυρηνικά απόβλητα είναι επικίνδυνα και αποθηκεύονται δύσκολα. Ο ίδιος θεωρεί ωστόσο ότι όλα αυτά επιδέχονται βελτίωση και αναφέρει την προσέγγιση της TerraPower, μιας εταιρείας την οποία ίδρυσε το

2008 και βρίσκεται κοντά στην κατασκευή ενός πυρηνικού αντιδραστήρα νέας γενιάς πολύ πιο ασφαλή σε σχέση με τους σημερινούς. Ο Γκέιτς γράφει επίσης για την πυρηνική σύντηξη, την παραγωγή ενέργειας από την ένωση των ατόμων, που βρίσκεται σε πειραματικό στάδιο, αλλά και για την υπερκρίτα αιολική ενέργεια και τη γεωθερμία. Ο τομέας ωστόσο που συνιστά το μεγαλύτερο ποσοστό στις ετήσιες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου είναι ο κατασκευαστικός. Ο Γκέιτς υποστηρίζει ότι θα πρέπει να εστιάσουμε στην ανάπτυξη μεθόδων κατασκευής υλικών με μηδενικές εκπομπές αλλά και να χρησιμοποιούμε λιγότερα πράγματα: «Μπορούμε

επίσης να ανακυκλώνουμε περισσότερα υλικά και να διερευνούμε νέα εργαλεία μείωσης της ενέργειας που απαιτείται για την ανακύκλωσή τους. Και επειδή η επανάχρηση δεν απαιτεί την ίδια ενέργεια με την ανακύκλωση, οφείλουμε επίσης να αναζητούμε τρόπους κατασκευής πραγμάτων από υλικά με νέες χρήσεις». Στο κεφάλαιο όπου εξετάζει τις καταστροφικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις του τρόπου με τον οποίο τρεφόμαστε (και απαιτεί εκτροφή ζώων σε μαζική κλίμακα) προσπαθεί να χωρέσει όσο περισσότερα «dad jokes» γίνεται με τους... αεριομύς και τις ερυγές των αγελάδων. Δηλώνει υπέρμαχος των φυτικών υποκατάστατων κρέατος, μιας εναλλα-

BILL GATES
ΠΩΣ ΝΑ
ΑΠΟΦΥΓΟΥΜΕ
ΜΙΑ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ
ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗ
ΟΙ ΛΥΣΕΙΣ ΠΟΥ ΕΧΟΥΜΕ ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ ΠΟΥ ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΣΤΕ

ECO-FRIENDLY SUPERYACHTS

ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑ, ΑΝΕΣΗ & ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

Το μεγάλο στοίχημα των πιο ισχυρών ναυπηγείων του κόσμου είναι η ανάπτυξη τεχνολογιών οι οποίες θα τους επιτρέπουν από τη μία να χτίζουν τα τεραστίων διαστάσεων και κλιδής σκάφη που επιθυμούν οι απαιτητικοί υπερ-πλούσιοι πελάτες τους και από την άλλη το οικολογικό αποτύπωμα που θα αφήνουν στον πλανήτη να είναι μηδενικό.

● Παρά το μέγεθός του - 106,7 μ. -, το «Black Pearl» έχει «μηδενικό αποτύπωμα».

ΑΠΟ ΤΗΝ ΝΤΙΑΝΑ ΚΑΡΤΣΑΓΚΟΥΛΗ

Πριν από περίπου μία δεκαετία εκείνο που κυρίως απασχολούσε τη μικρή αλλά πανίσχυρη κοινότητα του super-yachting ήταν το μέγεθος και ο εντυπωσιασμός. Στόχος, το σκάφος τους να μπει στη λίστα με τα 100 μεγαλύτερα του κόσμου, ακόμα και αν αυτό συνέβαινε για μόλις μερικά εκατοστά. Επί σειρά ετών, για παράδειγμα, το πολυαναμενόμενο γεγονός ήταν η παράδοση του «Eclipse» από το ναυπηγείο Blohm + Voss στον ιδιοκτήτη του, Ρόμαν Αμπράμοβιτς, το οποίο στα 162,50 μέτρα θα κατάφερνε να κατακτήσει την κορυφή της λίστας και θα ήταν μάλιστα από τα λίγα στις πρώτες θέσεις που δεν θα ανήκαν σε κάποια βασιλική οικογένεια. Αυτό έγινε το 2009 και μόλις τέσσερα χρόνια αργότερα έχασε την πρωτοκαθεδρία του από το «Azzam» (179,7 μέτρα, ναυπηγείο Lürssen) του σείχη Χαλίφα μπιν Ζαγέντ Αλ Νάχαν, το οποίο παραμένει πρώτο μέχρι σήμερα. Αυτό όμως θα αλλάξει μέσα στο 2021, μόλις παραδοθεί το «REV» (182,9 μέτρα) στον νορβηγό δισεκατομμυριούχο ιδιοκτήτη του, Χελ Ινγκε Ρόκε.

Τα πράγματα όμως είναι πολύ διαφορετικά τα τελευταία χρόνια, και ακόμα περισσότερο μετά τον κορωνοϊό, όπου η ανάγκη για την προστασία του πλανήτη από κάθε απειλή μοιάζει περισσότερο επιτακτική από ποτέ. Στο παιχνίδι έχουν μπει και οι δισεκατομμυριούχοι που επενδύουν σε πράσινες τεχνολογίες και επιστημονικές έρευνες οι οποίες ευελπιστούν ότι θα λύσουν σημαντικά πρακτικά ζητήματα της καθημερινότητας. Ενδεικτική της τάσης αυτής είναι η ίδρυση, τον Ιανουάριο του 2019, του «Sustainable Yachting Network» (Βιώσιμο Δίκτυο Yachting), ενός προγράμματος υπό την αιγίδα του Ιδρύματος του Πρίγκιπα Αλβέρτου Β' του Μονακό, σε συνεργασία με το Yacht Club de Monaco, το Monaco Yacht Show και άλλους φορείς, με σκοπό την κινητοποίηση της κοινότητας του yachting γύρω από θέματα περιβάλλοντος και βιωσιμότητας.

Και πράγματι, η κινητοποίηση και η ευαισθητοποίηση των ισχυρών του χρήματος σε αυτά τα ζητήματα είναι το πιο σημαντικό στοιχείο, γιατί χωρίς τη δική τους συμμετοχή και τις δικές τους παραγγελίες και απαιτήσεις τα ναυπηγεία δεν θα μπορούσαν να πραγματοποιήσουν τα μεγάλα επιτεύγματά τους στον συγκεκριμένο τομέα, μερικά από τα οποία παρουσιάζουμε σε αυτές τις σελίδες.

«BLACK PEARL»

Ο ρώσος δισεκατομμυριούχος Ολεγκ Μπουρλάκοφ, ο οποίος ανάμεσα σε άλλα δραστηριοποιείται και σε επιχειρήσεις φυσικού αερίου, όταν παρήγγειλε την κατασκευή του «Black Pearl» στο Oceanco, ζήτησε συγκεκριμένα «να έχει μηδενικό αποτύπωμα». Και έτσι έγινε. Κάτι εντελώς πρωτόγνωστο για ένα σκάφος, ακόμα και ιστιοπολικό, τέτοιου μεγέθους - 106,7 μέτρα. Πρόκειται για ένα superyacht που έχει τη δυνατότητα να διασχίσει τον Ατλαντικό χωρίς την κατανάλωση ορυκτών καυσίμων, ενώ το υβριδικό του σύστημα πρόωσης βοηθά στην

